

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

NEGYEDIK SEKCIÓ

PARTNERS 2000 KFT. ÉS MÁSOK KONTRA MAGYARORSZÁG

ÜGY

(A kérelem száma: 966/14)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2016. március 22.

Az ítélet jogerős, de szerkesztői változtatás alá eshet.

A Partners 2000 Kft. és társai kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Negyedik Szekció) az alábbi tagokból álló Tanácsként eljárva:

Vincent A. De Gaetano, *elnök*,

Egidijus Kūris,

Gabriele Kucsko-Stadlmayer, *bírák*,

és Fatoş Araci, a Szekció hivatalvezető-helyettese

2016. március 1-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően

a fenti időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (966/14. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény ("az Egyezmény") 34. cikke alapján egy magyar korlátolt felelősségű társaság, a Partners 2000 Kft. és három magyar állampolgár, Györkös Imre, Györkösné Pusker Anikó és Ifj. Györkös Imre ("a kérelmezők") 2013. december 19-én terjesztett a Bíróság elé.

2. Eredetileg mind a négy kérelmezőt Bihary T. Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. Később, 2014. november 12-én az első kérelmező, a Partners 2000 Kft. felszámolási eljárás alá került. A felszámolóbiztos, aki ettől az időponttól kezdve jogosult az első kérelmező képviselőjére, visszavonta Bihary T. megbízását, és 2015. március 6-án kinevezte Fodor A. I Budapesten praktizáló ügyvédet A második, harmadik és negyedik kérelmezőt továbbra is Bihary T. képviselte

3. A Magyar Kormányt (a továbbiakban: „Kormány”) Tallódi Z. képviselő képviselte az Igazságügyi Minisztériumból.

4. A kérelmet 2014. december 16-án közltek a Kormánnyal.

5. Miután értesült a Bíróság szándékáról, hogy az ügyet három bíróból álló tanácsként tartott ülésen vizsgálja, a Kormány kifogást emelt, azzal érvelve, hogy a Bíróságnak nem kellene automatikusan követnie a *Vékony kontra Magyarország* (65681/13 sz., 2015. január 13.) ügyben hozott ítélet megállapításait, amelyek a Kormány szerint nem helytállóak. A Bíróság ezt a

kifogást elutasítja, tekintettel arra, hogy a jelen ügy témája nagyon hasonlít a Vékony *ügyben* hozott ítélet témájához, amely jól megalapozott esetjognak számít az ilyen típusú kérelmek esetében.

A TÉNYEK

AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

6. Az első kérelmező, a Partners 2000 Kft. egy magyar korlátolt felelősségű társaság, amelynek székhelye Nyárligeten van. A társaság tulajdonosa és vezetője a második kérelmező. A második kérelmező magyar állampolgár, 1972-ben született és Sopronban él. A harmadik kérelmező a második kérelmező felesége, aki 1973-ben született és Sopronban él. A negyedik kérelmező a második és harmadik kérelmező 2000-ben született kiskorú gyermeke.

7. 2012. szeptember 11-én a parlament elfogadta a 2012. évi CXXXIV. törvényt a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről. A törvényt 2012. szeptember 24-én hirdették ki.

8. A törvény szerint a dohánytermékek kiskereskedelme állami monopóliummá vált (az állam tevékenységet az állami kézben lévő *ND Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zrt.* révén gyakorolja), és a dohánytermék-kiskereskedők a 2012. december 15-én meghirdetett koncessziós pályázat révén szerezhettek jogosultságot. A pályázatok benyújtásának határideje 2013. február 22. volt.

9. A korábban dohánytermék-kiskereskedelemmel foglalkozó szervezetek vagy személyek nem élveztek előnyt a pályázat benyújtásakor. Jogi személyek nem pályázhattak.

10. A törvényt a későbbiekben többször módosították, és a végleges változatot 2013. június 6-án fogadták el 2013. július 1-én kezdődő hatállyal. A 181/2013. (VI.7.) Korm. rendelet, amely a koncesszió jövőbeni jogosultjainak működésével kapcsolatos részletes szabályokat tartalmazta, 2013. június 8-án jelent meg, vagyis azután, hogy a pályázati eljárást, amelynek az eredménye 2013. április 22-én került közlésre, lezárták. A pályázatokról maga az ND Zrt. döntött.

11. Az első kérelmező, a Partners 2000 Kft. több éve működik a dohánytermék-kiskereskedelemben. Mivel azonban az új törvény értelmében

nem volt koncesszió iránti kérelem benyújtására jogosult, a második kérelmező nyújtott be személyesen ilyen kérelmet több alkalommal. Az NG Zrt. azonban elutasította a kérelmeit, arról tájékoztatva őt, hogy nem kapott dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultságot. A határozatok kimondták, hogy a kérelmei nem feleltek meg maradéktalanul a követelményeknek, anélkül, hogy közölték volna a hiányosságokat.

12. Azoknak a volt dohánytermék-kiskereskedőknek, akik amiatt, mert nem kaptak koncessziót, elvesztették megélhetésük egy részét, nem jár kártérítés. Az elutasítások, köztük Györkös Imrée, semmiféle jogorvoslatra nem adnak lehetőséget.

13. A kérelmezők arra hivatkoztak, hogy mások hasonló helyzetben, valamit - azoknak az esetében, akik korábban sohasem foglalkoztak dohánytermék-kiskereskedelemmel - olyanok is, akik nem voltak hasonló helyzetben, megkapták a koncessziós jogot, és ez a bánásmódbeli különbség semmilyen egyéb körülménnyel nem magyarázható, mint a politikai hovatartozással.

A JOG

I. AZ ELSŐ KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYV 1. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

14. A kérelmezők az Egyezmény Első kiegészítő jegyzőkönyve 1. cikke alapján kifogásolták, hogy az, hogy gyakorlatilag elvették a családi vállalkozásuk dohánytermék-kiskereskedelmi engedélyét, vagyis az első kérelmezőt jogi úton kizárták a dohánytermék-kiskereskedelemről, illetve a második kérelmezőt érintő elutasítások kimerítették a tulajdontól való indokolatlan megfosztás fogalmát.

Az Első kiegészítő jegyzőkönyve 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

"Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák."

15. A Kormány úgy érvelt, hogy a felszámolása bejelentését követően az első kérelmezőt nem képviselték megfelelő módon az eljárásban, mivel a második kérelmező - aki az első kérelmező nevében aláírta a meghatalmazást - már nem képviselhette az első kérelmezőt. Ahogy azonban az ügyiratból kitűnik, a hivatalosan kijelölt felszámolóbiztos 2015. március 6-án megbízást adott Fodor A. I-nek, aki benyújtotta a meghatalmazását. A Bíróság megállapítja, hogy ezt a kérelmezőt megfelelő módon képviselték az eljárásban.

16. Emellett a Kormány úgy érvelt, hogy csak az első kérelmező, a kiskereskedelmi engedély egyedüli múltbeli birtokosa tekinthető áldozatnak. A kérelmezők vitatták ezt az érvelést.

17. A Bíróság megjegyzi, hogy a harmadik és negyedik kérelmező sohasem rendelkezett dohánytermék-kiskereskedelmi engedéllyel, és koncesszió iránti

kérelmet sem adtak be az új törvény értelmében. A fentiekre tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy a kérelem, abban a vonatkozásban, hogy azt a harmadik és negyedik kérelmező is benyújtotta, *ratione personae* összeegyeztethetetlen az Egyezmény előírásaival a 35. cikk 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, és azt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

18. Az első és a második kérelmező tekintetében a Bíróság felidézi, hogy az Egyezmény 34. cikkében használt "áldozat" kifejezés olyan személyt jelöl, akit közvetlenül érintett a jelen ügy tárgyát képező cselekedet vagy mulasztás (ld. többek között *Vatan v. Russia*, no. 47978/99, § 48, 7 October 2004). A Bíróság meggyőződött arról, hogy az első kérelmező dohánytermék-kiskereskedelmi engedélyének jogi úton történő visszavonása kimeríti a tulajdonai zavartalan élvezetére biztosított joga megsértését. Ezt a sérelmet azonban hatékonyan lehetett volna orvosolni az adott körülmények között azáltal, hogy a második kérelmezőnek személyesen megadják a dohánytermék-kiskereskedelmi engedélyt. Ez alapvetően azért van így, mivel a második kérelmező kizárólag azért nyújtott be személyesen engedély iránti kérelmet a családi vállalkozás helyett, mivel jogi személyek nem voltak jogosultak az engedélyre. A Bíróság úgy ítéli meg, hogy a javak használatát szabályozó intézkedés (ld. a fent idézett *Vékony* ügy 30. pontját), amely együttesen abból a két dologból ered, hogy az első kérelmező engedélyét a törvény alapján visszavonták és a második kérelmező nem kapta meg az engedélyt, helyesen tekinthető a második kérelmezőt érintő intézkedésnek. Ezért a bíróság meggyőződött arról, hogy a második kérelmező jogosan állíthatja, hogy az Egyezmény állítólagos megsértésének az áldozata, míg az első kérelmező nem állíthatja ezt. Ennélfogva a kérelem *ratione personae* összeegyeztethetetlen az Egyezmény előírásaival a 35. cikk 3. bekezdésének a) pontja szerinti értelemben, és azt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

19. A Kormány azt állította, hogy alkotmányjogi panaszt kellett volna benyújtani, amely jogorvoslati eljárás lehetővé tehetett volna egy azt követő, hivatali felelősség megállapítása iránti keresetet, hogy kimerítsék a hazai

jogorvoslati lehetőségeket. A kérelmezők ezt nem fogadták el. A Bíróság megjegyzi, hogy hasonló kifogást már elutasított a Bíróság a *Vékony* ügyben (fent idézve, 22-24. pontok). Alapvetően ugyanazon okok miatt a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a kérelmet nem lehet azon az alapon elutasítani, hogy a kérelmezők nem merítették ki a hazai jogorvoslati lehetőségeket.

20. Emellett a Kormány úgy érvelt, hogy a panasz, abban a tekintetben, hogy a kérelmező nem kapta meg az új engedélyt, *ratione materiae* összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény előírásaival. A kérelmezők ezt sem fogadták el. A *Vékony* ügyben a Bíróság már elutasított egy hasonló kifogást (fent idézve, 29. pont). A Bíróság nem találja indokoltnak, hogy ebben az ügyben más véleménye legyen.

21. A Bíróság megjegyzi továbbá, hogy a kérelem nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése (a) pontja szerinti értelemben. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

22. Az ügy érdekével kapcsolatban a Kormány alapvetően megismételte a *Vékony* ügy ítéletének 28. pontjában kifejtett érveit. A második kérelmező elsősorban azzal érvelt, hogy az panaszolt intézkedés aránytalan egyéni terhet jelentett.

23. A Bíróság úgy véli, hogy a *Vékony* ügy ítéletének 29-37. pontjaiban foglalt megállapítások egyformán igazak a jelen esetre is, és megállapítja, hogy az ügyben megsértették-e az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét.

24. E megállapításra figyelemmel a Bíróság úgy ítéli meg, hogy, hogy nem szükséges külön vizsgálni a második kérelmező ehhez kapcsolódó, és az Egyezmény 6., 8., 10., 13. és 14. cikke, valamint és a Tizenkettedik kiegészítő jegyzőkönyve 1. cikke alapján benyújtott panaszai érdemeit.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

25. A második kérelmező az Egyezmény 41. cikke alapján 635 EUR vagyoni és 41 700 nem vagyoni kártérítést követelt.

26. A Kormány vitatta e követeléseket.

27. Anélkül, hogy kiszámolná, hogy a második kérelmező mekkora profitra tehetett volna szert, ha nem kerül sor az Egyezmény megsértésére, a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmezőt valós üzleti veszteség érte. Ezért méltányosnak tartja egy átalányösszeg megítélését a jövőbeli bevételek kompenzációjaként. Emellett a Bíróság úgy véli, hogy a jelen ügyben az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének megsértése a második kérelmező esetében az üzleti tevékenysége szempontjából nem vagyoni kárt okozó elhúzódó bizonytalanságot, tehetetlenségérzést és frusztrációt idézett elő.

28. Ennélfogva a Bíróság méltányossági alapon ésszerűnek tartja, hogy a második kérelmezőnek összesen 20 000 EUR együttes összeget ítéljen meg valamennyi kártérítési jogcím vonatkozásában (ld., *mutatis mutandis*, *Centro Europa 7 S.r.l és Di Stefano v. Italy* [GC], no. 38433/09, §§ 219-222, ECHR 2012; a fent idézett *Vékony*, § 41).

29. A második kérelmező további 2 000 EUR+áfa összeget követelt a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére.

30. A Kormány vitatta az igényt.

31. A Bíróság a birtokában lévő dokumentumokra és esetjogára figyelemmel a teljes kért összeg megítélését tartja megfelelőnek.

32. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatatlannak *nyilvánítja* a kérelmet az első, harmadik és negyedik kérelmező tekintetében;
2. Elfogadgatóvá *nyilvánítja* az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke 1. bekezdése szerinti panaszt a második kérelmező tekintetében;
3. *Megállapítja*, hogy az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét megsértették a második kérelmező tekintetében;
4. *Megállapítja*, hogy nem szükséges a második kérelmező további panaszainak az elkülönített vizsgálata;
5. *Megállapítja*,
 - (a) hogy az alperes állam három hónapon belül a kérelmezőnek az alperes állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával a következő összegeket köteles fizetni:
 - (i) vagyoni és nem vagyoni kár tekintetében együttesen 20 000 EUR-t (azaz húszezer eurót), továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) a második kérelmező számára költségek és kiadások tekintetében 2 000 EUR-t (azaz kétezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (b) hogy a fent említett három hónap elteltével a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összegek után;
6. A második kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényét *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2016. március 22-én, a Bírósági Szabályzat 77. szabálypontja 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Fatoş Araci

hivatalvezető-helyettes

Vincent A. De Gaetano

elnök